

doc. Ing. Bohdan Hroboň, PhD. MA

M. R. Štefánika 13

036 01 Martin

Oponentský posudok habilitačnej práce

predložený Cyrilometodějskej teologickej fakulte Univerzity Palackého v Olomouci:

Ivana Gabriela Vlková, *Izajáš I. 1–12. S námi je Bůh?* ČEKSZ 23/1

monografia 2019.

Posudzovaný komentár prvých dvanástich kapitol knihy Izaiáš patrí v biblistike medzi tzv. kritické. Tie sa vyznačujú vysokým vedeckým štandardom práce s pôvodným biblickým textom, jeho najstaršími variantami a prekladmi za použitia najmodernejších metód a zdrojov. Taktiež sú charakteristické svojou stavbou, ktorú odráža aj tento komentár: jeho jadro tvorí nový preklad komentovanej perikopy z hebrejčiny, príslušné textové a prekladové poznámky, vymedzenie perikopy a jej štruktúra, výklad jej jednotlivých častí (výrazov, spojení, viet, či celých veršov) a zhrnutie výpovede perikopy. Zvyčajne, ako aj v tomto prípade, jadrú predchádza úvod, ktorý oboznamuje s pravdepodobným historickým kontextom knihy, resp. jej častí, s jej možným kompozičným procesom, recepciou, dochovanými verziami a najdôležitejšími prekladmi. Posudzované dielo tento náročný štandard kritického komentára v každom ohľade spĺňa.

Napriek prívlastku „kritický“ možno autorkin spôsob práce s biblickým textom označiť aj za „skôr konzervatívny“. Aj keď text v nám dostupných predlohách (MT, 1QIsa^a a iné rukopisy) a za použitia súčasných exegetických prostriedkov nedáva zmysel (čo sa v knihe Izaiáš stáva pomerne často), autorka len veľmi zriedka akceptuje možnosť jeho úpravy či zmeny. Daňou za to je miestami nejasný, občas takmer nezrozumiteľný preklad, čo však autorka náležite vysvetľuje v ďalších vrstvách komentára. Ďalšou konzervatívnou črtou je zameranie sa na finálnu podobu textu, a to najmä pri definovaní jeho výpovede. Autorka poukazuje na možné zásahy editora a nevylučuje neskorší kompozičný proces, no nepripisuje im nižšiu významovú hodnotu ako *ipsissima verba* proroka Izaiáša z ôsmeho storočia pred našim letopočtom. Tento spôsob práce s textom dáva kritickému komentáru pridanú hodnotu tzv. kánonického prístupu.

Na posudzovaný komentár zjavne vplývali a k jeho hodnote nemálo prispeli aj dve priaznivé okolnosti. Tou prvou bolo nedávne vydanie dvoch dielov komentáru ku knihe Izaiáš od H. G. M. Williamsona (druhý diel vyšiel len vo februári tohto roku). Toto rozsiahle a brilantné dielo nastavilo vysoký štandard v danej oblasti na niekoľko desaťročí. Autorka posudzovaného komentára často na ňom stavia, občas s ním polemizuje, a hlavne ho veľmi dobre využíva ako referenčný zdroj pri predstavovaní zložitých textových problémov, ktorých riešenie by presahovalo rámec ČEK. Vďaka tomuto rozumnému a citlivému zakomponovaniu Williamsonovej práce nie je Vlkovej komentár len akousi druhou najlepšou možnosťou poriadne študovať úvodné kapitoly Izaiáša pre neanglicky hovoriacich Čechov a Slovákov, ale je vynikajúcim štartom pre takéto štúdium. Samozrejme, okrem Williamsona nechýbajú odkazy ani na ďalšie súčasné svetové kvalitné diela v tejto oblasti, z ktorých autorka čerpá.

K druhej priaznivej okolnosti výrazne prispela autorka sama, keď v spolupráci s Janou Plátovou vydali toho roku dielo *Kniha Izajáš: Komentovaný preklad řecké septuagintní verze*. Tým nielen ukázala, že si spravila domácu úlohu z gréckej verzie komentovaného textu, ale hlavne odbremenila čitateľa od inak povinných rozborov výraznejších rozdielov medzi hebrejskými a gréckymi variantami, pričom záujemcom o tieto problémy ponúkla možnosť ich hlbšieho štúdia. Posudzovaný komentár je aj z tohto dôvodu čitateľnejší, „odľahčenejší“ a teda prítiažlivejší aj pre širšiu odbornú verejnosť.

Som presvedčený, že toto dielo prinesie českým a slovenským záujemcom o poctivé štúdium veľa úžitku a radosti z poznávania mimoriadne krásnych kapitol najvplyvnejšej prorockej knihy Starého zákona.

Prácu **odporúčam** k habilitačnému konaniu.

V Martine, 26. septembra 2019

doc. Ing. Bohdan Hroboň, PhD. MA